

Міжнародне гуманітарне право

анотований бібліографічний список
2020. – Вип. 5 (11 - 20 лютого). – 47 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. **Аналіз операційного середовища та ймовірні сценарії застосування Повітряних Сил Збройних Сил України** / С. С. Дроздов, В. В. Тюрін, О. А. Коршець, В. М. Горбенко // Наука і оборона. – 2019. – № 3. — С. 25-30. *Розглянуто основні чинники, що визначають умови операційного середовища, в якому діють Повітряні Сили Збройних Сил України. Проаналізовано сучасні сили та засоби повітряного нападу, засоби протиповітряної оборони, тенденції їх розвитку, застосування та впливу на операційне середовище. Розглянуто можливі сценарії застосування Повітряних Сил Збройних Сил України в умовах сучасного та майбутнього операційного середовища.* Текст: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/190342>

2. **Артамощенко В. С. Управління змінами щодо розвитку системи військової освіти на засадах програмно-проектного менеджменту** / В. С. Артамощенко, О. Ю. Фаворська // Наука і оборона. – 2019. – № 3. — С. 40-44. *Розглянуто питання спроможності армії виконувати завдання оборони держави, якщо вона вкомплектована досвідченим та підготовленим персоналом. Військова освіта і підготовка кадрів є й надалі залишається одним з пріоритетних завдань оборонної реформи, яка визначена Стратегічним оборонним бюлетенем України. Розвиток системи військової освіти є процесом комплексних змін з метою набуття нових якостей та ознак, досягнення нової мети і спроможностей системи. Завдання розвитку є пріоритетним і комплексним, охоплює широкий спектр діяльності, а процес управління змінами має бути керованим та прогнозованим. Для забезпечення цього він*

повинен реалізовуватись із застосуванням методології програмно-проектного менеджменту. Текст: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/190361>

3. **Асланов С. А. Дестабілізація сусідніх держав як механізм підтримання етнополітичної стабільності Російської Федерації / С. А. Асланов // Держава і право. Серія : Юрид. і політ. науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ, 2019. — Вип. 85. — С. 232-239. — *Шифр зберігання в Біблотечі: Бп14476-85(юрид. і політ. науки)*. Проаналізовано класифікацію типів етнополітичної стабільності в Російській Федерації, зокрема динамічної, статичної та абсолютної. Зроблено висновок про беззаперечний дестабілізаційний етнополітичний вплив Росії на сусідні держави.**

4. **Богінська І. Проблеми сучасного світового порядку / безладу в російському офіційному дискурсі / Ірина Богінська // Іст. і політол. дослідж. — 2019. — № 1. — С. 37-50. Проаналізовано корпус офіційних документів з метою деконструкції «російського бачення» сучасного світового порядку. Центральними концептами російського офіційного дискурсу є «однополярний світ» та «поліцентричний / багатополярний світ», а сучасний стан міжнародних відносин визначається як «перехідний етап» до поліцентричної моделі світу. Офіційний дискурс виступає одним із дієвих засобів «боротьби за владу» в глобальному масштабі в тому сенсі, що акцентує увагу саме на такій постановці проблем світоустрою, від вирішення яких залежить збереження російського режиму всередині країни. Текст: <http://jhpr.donnu.edu.ua/article/view/6447/6478>**

5. **Бодрик Ю. Г. Оборонне планування в сучасних умовах: дослідження корпорації RAND / Ю. Г. Бодрик // Наука і оборона. — 2019. — № 3. — С. 51-54. Подано огляд публікації «Процес планування Міністерства оборони США. Складові елементи та виклики», яка була підготовлена у вигляді звіту за результатами досліджень, виконаних у**

2018 р. експертами відомої корпорації RAND. У центрі уваги дослідників – існуючий процес оборонного планування, який здійснюється в Міністерстві оборони США, з особливим акцентом на використання сценаріїв у цьому процесі. Під час роботи експертами узагальнено існуючі підходи до оборонного планування, розглянуто історичний досвід і поточний стан оборонного планування у США, проаналізовано виклики методологічного характеру щодо використання сценаріїв в оборонному плануванні. Текст: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/190373>

6. **Бочарніков В. П. Системні воєнно-політичні риси сучасного конфлікту на території України** / В. П. Бочарніков, С. В. Свешніков, Р. І. Тимошенко. — Харків : ХНУПС, 2019. — 206 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : Б361698.** Зроблено спробу викласти неупереджені, максимально позбавлені впливу інформаційно-психологічної боротьби погляди стосовно системних, основоположних рис сучасного воєнного конфлікту на території України. Виявлення таких рис здійснювалось на основі аналізу розвитку регіональної воєнно-політичної обстановки за даними виключно відкритих інформаційних джерел. Період аналізу становить 2012 – 2018 роки. Він охоплює воєнно-політичну обстановку від часу, коли з'явилися перші ознаки зародження конфлікту до часу, коли характер конфлікту відносно стабілізувався. Викладені результати дозволяють більш детально зрозуміти причини конфлікту, його неординарний, багатогранний, багаторівневий характер і, можливо, зрозуміти, яким чином наблизитись до його вирішення. Аналіз воєнно-політичної обстановки здійснювався із застосуванням авторської технології воєнно-політичного аналізу.

7. **Вишняк О. Майдан і постмайданна Україна: регіональний вимір** / Олександр Вишняк // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2019. — № 4. — С. 12-17. Здійснено соціологічне дослідження змін політичних орієнтацій населення у регіональних вимірах у час та після Євромайдану. Аргументовано висновок про те, що політична

диференціація регіонів України є результатом глибинних соціокультурних процесів, зумовлених специфікою історичного розвитку України. Проаналізовано ставлення громадян різних регіонів до анексії Криму, їх сприйняття ідеї федералізації, оцінки війни на Донбасі. Соціологічний аналіз показує, що внутрішніх причин для сепаратизму в країні у жодній області, включно з Донбасом та АР Крим, не існувало. Натомість дослідження доводить, що сепаратизм в Україні інспірований ззовні й підтримується завдяки зовнішньому чиннику – агресії Росії проти України.

8. Данилишин Б. М. Формування моделі економічного розвитку Донбасу в умовах становлення нової регіональної політики / Б. М. Данилишин, О. Ю. Снігова ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. — 203, [1] с. : табл. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: A803295
*Проаналізовано актуальні проблеми визначення напрямів економічного відновлення Донбасу в умовах становлення в Україні європейської моделі регіональної політики. Виявлено характеристики та визначено суперечності розвитку Донбасу як одного з провідних промислових регіонів. Оцінено наслідки збройного конфлікту та встановлено сучасні економічні тенденції в регіоні. Висвітлено нормативно-правові засади врегулювання проблем відновлення економік Донецької та Луганської областей на засадаї диверсифікації та подолання тенденцій старопромислового характеру їхнього розвитку.***

9. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення / [Т. Г. Васильців та ін. ; за заг. ред. О. І. Вівчар] ; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т. — Тернопіль : ТНЕУ, 2019. — 394 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: A803600.
*Подано результати дослідження теоретичних і методичних засад економічної безпеки держави та господарюючих суб'єктів за сучасних трансформаційних умов. Обґрунтовано***

нормативно-правовий базис системи економічної безпеки; визначено передумови та проблеми фінансових розслідувань у контексті економічної безпеки держави. Узагальнено інституційні, організаційні та процесуальні аспекти здійснення фінансових розслідувань та перспективи розвитку. Висвітлено розслідування економічних злочинів в Україні. Проаналізовано досвід країн Європейського Союзу та України щодо профілактики та запобігання правопорушенням і злочинам у сфері економічної діяльності.

10. Загорка О. М. Оцінювання оперативно-тактичної важливості пунктів управління угруповання військ / О. М. Загорка, С. В. Поліщук, І. О. Загорка // Наука і оборона. – 2019. – № 3. — С. 40-44. Висвітлено питання важливості пунктів управління угруповання військ, яке оцінюється під час підготовки операції (бою) з метою визначення необхідності й порядку проведення заходів із забезпечення їх надійного функціонування під час ведення бойових дій. Наведено приклад оцінювання важливості пунктів управління угруповання військ в оборонній операції. Текст: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/190365>

11. Зайківський О. Алгоритм та критерії відбору винаходів до сфери національної безпеки й оборони / Олександр Зайківський, Олександр Оністрат // Теорія і практика інтелект. власності. – 2019. – № 5 (109). — С. 44-52. Розглянуто важливість інтелектуальної власності при розробленні озброєння та військової техніки і механізм відбору винаходів, які можуть належати до сфери національної безпеки. Текст: <https://drive.google.com/file/d/1NRSmmE-vrStWrqKE7wnivK1HjsJalNGx/view>

12. Закон України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" : наук.-практ. комент. / [П. П. Богуцький, О. В. Кривенко, А. О. Кривенко, В. Й. Пашинський]. — 2-ге вид., допов. — Львів : Нац. акад. сухопут. військ, 2019. — 253 с. Шифр зберігання в Бібліотеці: A803407 Вміщено постатейні роз'яснення

Закону України "Про правовий і соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей". Здійснено посилання на чинні норми законодавства, роз'яснення Конституційного, Верховного судів України, відомчих нормативно-правових актів з питань соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей.

13. **Застосування Сухопутних військ Збройних Сил України у конфліктах сучасності** : зб. тез доп. наук.-практ. конф., 14–15 листоп. 2019 р. / М-во оборони України, Нац. акад. Сухопут. військ ім. гетьмана П. Сагайдачного, Наук. центр Сухопут. військ. — Львів : Нац. акад. сухопут. військ, 2019. — 307 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : A803433**. На конференції розглядалися такі теми: напрями підвищення ефективності застосування механізованих і танкових військ; напрями підвищення ефективності застосування ракетних військ і артилерії; проблеми управління, бойового та оперативного забезпечення військ; сучасний стан та перспективи розвитку системи підготовки сухопутних військ, частин і підрозділів територіальної оборони.

14. **Інформація, аналіз, прогноз – стратегічні важелі ефективного державного управління** : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., 7 листоп. 2019 р. / М-во освіти і науки України, Держ. наук. установа "Укр. ін-т наук.-техн. експертизи та інформації" [та ін.]. — Київ : УкрІНТЕІ, 2019. — 267 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: A802971** Зі змісту: Оновлення переліку критичних технологій у сфері озброєння та військової техніки / Т. К. Кваша. – С. 128-134; Зв'язки з громадськістю як ефективний механізм інформаційної політики у Збройних Силах України / О. Ю. Чернобай. – С. 238-241.

15. **Карпенко О. Окремі аспекти та особливості застосування прокурорами міжнародних норм і стандартів у сфері захисту прав військовополонених в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України** / Олег Карпенко, Святослав Карпенко // Вісн. прокуратури.

– 2019. – № 5. — С. 16-27. *Розглянуто питання щодо захисту прав і свобод військовополонених в умовах збройного конфлікту.*

16. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях і відповідях) : навч.-довід. посіб. / [Д. В. Аббакумова, Т. М. Анакіна, Я. С. Бенедик, Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, Т. В. Комарова, І. Б. Кудас, В. Ю. Полатай, Б. Ю. Ребриш, О. В. Сенаторова, О. В. Сердюк, В. М. Сорокун, Ю. О. Толстенко, О. Я. Трагнюк, Ж. В. Чевічалова, Ю. В. Щокін, І. В. Яковюк] ; за заг. ред. І. В. Яковюка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. права Європ. Союзу. — Вид. 2-ге, випр. — Харків : Право, 2020. — 124 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A803132**
Розглянуто каталог прав людини та механізм їх захисту відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Увагу приділено юрисдикції Європейського Суду з прав людини, акцентовано на окремих проблемах застосування його практики у національному правопорядку. Подано еволюційне, автономне та ефективне тлумачення положень Конвенції про права людини та основоположні свободи Європейським Судом з прав людини. Значну увагу приділено змісту та особливостям окремих прав і свобод людини, критеріям допустимості на втручання у реалізацію, зокрема, права на свободу мирних зібрань, об'єднань, на свободу віросповідання, у право власності тощо. Зазначено про обмеження прав і свобод, закріплених у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, та відступ від зобов'язань у випадку війни або суспільної небезпеки.

17. Макеєв С. Інтелектуали: три взірці ставлення до війни / Сергій Макеєв // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2019. – № 4. — С. 158-177. *Зазначено, що зразків ставлення інтелектуалів до війни, зрозуміло, менше, ніж самих інтелектуалів. Сама собою метаморфоза життя людських спільнот здатна якщо не виробляти ідеальні типи почуттів, стосунків чи доль, то, принаймні, наочно представити певний набір цих феноменів, кількість яких, утім, не піддається підрахунку.*

Причиною виявляються Події – те, що найсильніше збурює й трансформує звичне функціонування держав і повсякденних комунікацій громадян. Війна якраз і належить до такого роду Подій. На прикладі, головним чином Першої світової, показано три зразки ставлення до війни з боку інтелектуалів.

18. Медвідь Ю. Методика формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки / Юлія Медвідь, Еліна Яценко, Ілля Яценко // Молодь і ринок. – 2019. – № 12. — С. 131-138. *Визначено методу формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності, яка охоплює взаємопов'язані форми організації навчальної та виховної діяльності, методи та засоби. Реалізація методики в освітньому процесі забезпечується навчально-методичним супроводом розділами програми "Організація та методика роботи з особовим складом" та "Військово-технічна і військово-спеціальна підготовка".* Текст:

http://mr.dspu.edu.ua/publications/2019/12_179_2019.pdf#page=132

19. Мицик Л. Еволюція глобального лідерства США в сучасній системі міжнародних відносин / Лариса Мицик // Часопис екон. реформ. – 2019. – № 4. — С. 29-36. *Автор погоджується з висновками більшості дослідників про беззаперечне лідерство США в політичному, соціально-економічному, науково-технічному та військовому аспектах на початку третього тисячоліття. Це дає підстави стверджувати, що Америка керує еволюцією міжнародної системи та продовжує залишатися головним актором на сучасній світовій арені. Наведено думку З. Бжезінського, що «у довготерміновій перспективі глобальні сили неминуче і все більшою мірою протестуватимуть проти зосереджування світової гегемонії в руках однієї держави. Звідси випливає, що Америка не тільки є першою і єдиною справді глобальною наддержавою, а й, цілком імовірно, буде останньою такою державою».* Текст:

<http://jhpr.donnu.edu.ua/article/view/6446/6477>

20. **Научитель О. Д. Психологічна структура професійної "Я-концепції" військовослужбовців із різним типом професійної ідентичності** / О. Д. Научитель, Ю. І. Гулий, Г. М. Садіков // Гуманіт. часопис. – 2019. – № 4. — С. 130-139. *Розглянуто професійну "Я-концепцію" військовослужбовців, характер взаємозв'язків її компонентів: когнітивного, поведінкового й емоційного.*

21. **Паніна І. Проблема концептуалізації регіону Центрально-Східної Європи в сучасних міжнародних відносинах** / Ірина Паніна // Іст. і політол. дослідж. – 2019. – № 1. — С. 77-91. *Детально проаналізовано концепт «Центрально-Східна Європа». Розглянуто етапи еволюції концепту і трансформації поняття, його зміст, а також визначено роль і значення регіону в сучасних міжнародних відносинах. Доведено, що поруч із поняттями Центральної, Східної, Південно-Східної, Східно-Центральної Європи термін «Центрально-Східна Європа» є найбільш доцільним. Він має переважно політичне наповнення та зміст. Текст: <http://jhpr.donnu.edu.ua/article/view/6452/6483>*

22. **Парадигми конституційного права: історія та сучасність** : XII Тодиків. читання : зб. тез наук. доп. і повідомл. Міжнар. наук. конф., (1 - 2 лист. 2019 р.) / [редкол.: А. П. Гетьман (голова) та ін.]. — Харків : Права людини, 2019. — 238 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В77581.** *Зі змісту: Проблеми ефективності конституційних та інших нормативно-правових засад окремих аспектів соціального забезпечення військовослужбовців / А. Л. Бейкун. – С. 108-110; Сучасний тероризм як соціальне явище: форми прояву / А. Г. Більченко. – С. 112-113; Щодо деяких проблем правосуддя в умовах воєнного стану / П. О. Давиденко. – С. 123-124; Конституційне гуманітарне право: перспектива впливу нової юридичної парадигми на захист прав людини і громадянина в умовах збройних конфліктів або надзвичайного стану / І. В. Миславський. – С. 141-142.*

23. **Пашинський В. Й. Забезпечення оборони України: адміністративно-правові аспекти** / Володимир Йосипович Пашинський ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ : Освіта України, 2018. — 407 с. + 1 CD-ROM. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А803128** *Розглянуто адміністративно-правовий статус органів публічної адміністрації як суб'єктів адміністративно-правового забезпечення оборони, їх діяльність щодо реалізації функцій і повноважень у сфері оборони держави. Особливу увагу приділено проблемам діяльності Збройних сил України та інших складових сил оборони як спеціальних суб'єктів адміністративно-правового забезпечення оборони, законодавчого визначення та розмежування їх функцій і повноважень з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду.*

24. **Правові засади діяльності правоохоронних органів** : до 45-річчя Слідчо-криміналіст. ін-ту : зб. наук. ст., тез доп. та повідомлень за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф., (5 - 6 груд. 2019 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого (Україна, м. Харків) [та ін. ; упоряд.: Ю. В. Мех; редкол.: Ю. П. Битяк (голов. ред.) та ін.]. — Харків : Друкарня Мадрид, 2019. — 438 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: В77567** *Зі змісту: Адміністративно-правовий статус військовослужбовців в Україні / В. П. Любченко. — С. 269-270.*

25. **Розвиток теорії матеріально-технічного забезпечення військ** : [для спеціалістів військ. справи при плануванні заходів щодо подальшого розвитку Збройн. Сил України, оцінювання реал. (фактич.) рівня їх бойов. та мобілізац. готовності] / І. С. Романченко [та ін.]. — Львів : Нац. акад. сухопут. військ, 2019. — 649 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б361789.** *Викладено деякі запропоновані авторами положення, спрямовані на подальший розвиток теорії матеріально-технічного забезпечення військ, за допомогою якої виникає можливість більш коректного аналізу та синтезу найважливіших функціональних складових цієї системи забезпечення, враховуючи, що вона формує*

матеріально-технічну основу боєдатності військ. Основну увагу зосереджено на методичному апараті, зокрема, обґрунтуванні порядку ешелонування запасів витратних матеріально-технічних засобів, а також заходів із забезпечення військ озброєнням та військовою технікою для підтримання боєдатності військ на заданому рівні. Наведено відомості щодо визначення або уточнення деяких показників системи транспортного забезпечення для здійснення своєчасного постачання військам необхідної кількості витратних матеріально-технічних засобів під час бойових дій.

26. **Сенюк О. Військова прокуратура центрального регіону України: протидія злочинності, корупції та військовим правопорушенням у 2019 році** / Олег Сенюк // Вісн. прокуратури. – 2019. – № 5. — С. 28-32. *Висвітлено питання боротьби з корупцією у військовій сфері. Йдеться про керівництво та особовий склад військової прокуратури Центрального регіону України, який основні зусилля спрямовує на виявлення фактів правопорушень, що мають корупційну складову.*

27. **Сорока І. Права шукачів притулку в практиці УВКБ ООН** / Ігор Сорока // Підприємництво, госп-во і право. – 2019. – № 9. — С. 294-299. *Дослідження присвячено правам шукачів притулку в міжнародному праві. Вона виходить з того, що в сучасному міжнародному праві склався особливий стан індивідів, який характеризується як стан шукачів притулку. Однією з характеристик сучасного світу є підвищена мобільність населення та постійне переміщення великих мас людей з одних країн до інших. Не завжди таке переміщення є добровільним. Поширеною є ситуація, коли десятки, сотні і тисячі людей змушені тікати з місць свого постійного мешкання до інших держав через збройні конфлікти, заворушення, ситуації масового та грубого порушення прав людини, природні та техногенні катастрофи та інші фактори. Криза з втікачами в Сирії особливо гостро продемонструвала недостатню*

підготовленість як права держав, так і міжнародного права в цілому до реагування на такі кризи. У міжнародному праві можна виділити інститут права притулку, який ґрунтується на встановленому Загальною декларацією прав людини праві кожної особи шукати в інших країнах притулку від переслідувань. Для міжнародного права притулку характерна низка спеціальних принципів, які пов'язані з максимальним захистом шукачів притулку та забезпеченням їм підтримки з боку держав та міжнародної спільноти. Статтю присвячено саме цим принципам та їхнім проявам у практиці УВКБ ООН – спеціального міжнародного органу, покликаного займатися проблемами шукачів притулку. Розглянуто особливості прав шукачів притулку в практиці УВКБ ООН. Надано висновок про вирішальний вплив практики УВКБ ООН на формування сучасного права притулку.

Текст: [http://pgp-](http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/51.pdf)

[journal.kiev.ua/archive/2019/9/51.pdf](http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/51.pdf)

28. Срібняк М. Версальський договір: проблеми репатріації полонених вояків з теренів Німеччини (теоретико-практичний аспект) / Мілана Срібняк // Іст. і політол. дослідж. – 2019. – № 1. — С. 123-130. *Зазначено, що питання репатріації полонених вояків після Першої світової війни нерозривно пов'язане з мирними договорами міжнародно-правового значення, які регулювали повоєнні явища. Повоєнний хаос супроводжувався самовільною репатріацією полонених, тому Версальський мирний договір мав на меті встановити контроль над цим процесом. На практиці умови репатріації різнилися в контексті національних, політичних та економічних причин, що зумовило сповільнення звільнення полонених, зокрема на території Німеччини. Полонені українці та росіяни найбільше залежали від рішень міжнародних договорів у зв'язку з нестабільною політичною ситуацією на їх теренах. Ними опікувалися комісії та дипломатичні делегації на національному та міжнародному рівнях. Полоненими держав Антанти займалася спеціальна комісія, створення якої регламентувалося Версальським договором. Репатріація могла не*

поширюватися на всіх полонених, які у такому разі ставали інтернованими. Текст: <http://jhpr.donnu.edu.ua/article/view/6457/6488>

29. **Стойко О. М. Особливості вступу до НАТО постконфліктних держав** / О. М. Стойко // Держава і право. Серія : Юрид. і політ. науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ, 2019. — Вип. 85. — С. 289-302. — *Шифр зберігання в Біблотечі: Бп14476-85(юрид. і політ. науки)*. Розглянуто особливості набуття членства в НАТО державами, що мають територіальні суперечки, та проаналізовано зміст статті 10 Північноатлантичного договору. На прикладі Північної Македонії визначено особливості вступу постколоніальних держав до Альянсу.

30. **Татарін О. Формування готовності фахівців прикордонної служби до застосування заходів фізичного впливу в оперативно-службовій діяльності: методичний аспект** / Олександр Татарін, Валентина Мірошніченко // Освіт. простір України. — 2019. — Вип. 16. — С. 129-136. *Обґрунтовано методичні рекомендації щодо формування готовності фахівців прикордонної служби до застосування заходів фізичного впливу в оперативно-службовій діяльності: формування професійної мотивації фахівців-прикордонників шляхом оптимізації змісту навчального процесу відповідно до сучасних викликів та загроз, що мають місце у прикордонному відомстві; застосування інтерактивних методів навчання; дотримання загальних принципів фізичної підготовки; використання спеціальної методики формування готовності фахівців прикордонної служби до застосування заходів фізичного впливу; реалізація різних форм та методів психологічної і правової підготовки; розвиток фізичних, спеціальних якостей та військово-прикладних рухових навичок. Звернено увагу на пряму залежність у сучасних умовах виконання фахівцями прикордонної служби завдань оперативно-службової діяльності від їх індивідуальної підготовленості до практичного застосування заходів фізичного впливу.*

31. **Требін М. П. Феномен тероризму: розуміння сутності** / М. П. Требін // Вісн. Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого. Серія : Політологія: зб. наук. пр. – Харків, 2019. – № 2 (41). – С. 88-103. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17039-2(41)** Зазначено, що осмислення тероризму як глобальної проблеми сучасності і з'ясування боротьби з ним є важливим гносеологічним завданням, що вимагає негайного вирішення. Генезис цього явища свідчить про його значну трансформацію: змінюються форми здійснення терористичних актів, відбувається зсув у полі цільового впливу терористів, змінюються методи їх діяльності, особливості організаційного будівництва тощо. Тероризм також має багато спільного з іншими формами соціального протесту і насильства - агресією, збройною боротьбою, військовими конфліктами різного ступеня інтенсивності, партизанськими діями, диверсіями тощо. У сучасній науковій літературі існує понад ста визначень тероризму. Хоча на рівні ООН на сьогоднішній день не досягнуто жодної домовленості про визначення цього поняття. Американські дослідники тероризму наголошують, що це явище легше описати, ніж дати йому чітке, однозначне тлумачення. На думку автора, коли говориться про тероризм, то, по-перше, до них відноситься насильство. Склалися три типи теорій, що пояснюють джерела насильства. Перший тип поєднує ті концепції, що виводять насильство з природи людини. Другий тип теорій виводить застосування насильства з економічних і соціальних умов життя суспільства. Третій тип теорій пов'язує насильство з динамікою конфлікту. Аналіз суттєвих ознак тероризму дозволяє сформулювати своє бачення тероризму. Під тероризмом розуміється соціальне явище, засноване на використанні чи загрозі використання насильства у вигляді терористичного акту з метою нагнітання атмосфери страху і безвиході в суспільстві в ім'я досягнення мети суб'єктів терористичної діяльності.

Текст: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/168236>

32. **Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього** : зб. матеріалів XXI Всеукр. наук. конф. викладачів, молодих науковців і студентів. (м. Харків, 4 груд. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Харків. асоц. політологів ; [редкол.: А. П. Гетьман та ін.]. — Харків : Право, 2019. — 469 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : A803687. Зі змісту:** *Воєнний конфлікт як сумна реальність людської цивілізації / М. П. Требін. — С. 43-50; Проблеми боротьби з тероризмом в Україні / А. М. Антонян. — С. 81-82; Кібертероризм як глобальна проблема сучасного світу / В. В. Бараболя. — С. 86-87; Тероризм як загроза сучасного світу / А. І. Бондаренко. — С. 98-99; Терор і тероризм як деструктивні явища в сучасному світі: порівняльна характеристика / В. Р. Габідуллін. — С. 123-124; Стратегія і тактика переговорів / К. О. Гавриленко. — С. 125-126; Жіноче обличчя тероризму / С. В. Гулаткан. — С. 143-144; Засоби масової інформації як засіб маніпулювання суспільною свідомістю / О. С. Заєць. — С. 165-166; Чи варто легалізувати зброю в Україні? / М. О. Ключко. — С. 182-183; Тероризм як форма кримінально-правового конфлікту / В. А. Коконос. — С. 184-185; Ісламський тероризм як глобальна проблема / М. Д. Комаровський. — С. 186-187; Інформаційний тероризм як глобальна проблема сучасного світу / А. Д. Левицька. — С. 215-217; Поствійськовий синдром як критична проблема українського суспільства / А. В. Накоскін. — С. 264-265; Тероризм як глобальна проблема сучасного світу / А. О. Овчаренко. — С. 278-279; Тероризм як проблема сучасного світу / Н. О. Патачиц. — С. 285-286; Сутність тероризму як соціального явища / А. С. Пащенко. — С. 289-290; Шляхи протидії тероризму / М. Б. Перепелиця. — С. 291-292; Тероризм як нова українська реальність / А. М. Савченко. — С. 331-332; Тероризм як глобальна проблема сучасного світу / Н. С. Тімонов. — С. 363-364; Причини тероризму сучасності / А. О. Точій. — С. 364-365; Витоки та причини тероризму: огляд літератури / М. В. Трунов. — С. 368-369; Інформаційний тероризм в умовах глобалізації / І. М. Удовенко. — С.*

374-375; Глобальні причини світового тероризму / В. С. Черний. — С. 408-409; Вплив тероризму на сучасну світову політику / М. М. Чинчін. — С. 409-410; Тероризм як «чума XXI століття» / Б. В. Якубов. — С. 440-441.

33. **Устименко О. В. Підвищення ефективності системи державного управління при приведенні у вищі ступені бойової готовності сил оборони за рахунок резервного контуру оповіщення / О. В. Устименко // Ефективність держ. упр. : зб. наук. пр. / Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — Вип. 1 (58). — 2019. — С. 100-112. — *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16157-1(58)*. Розглянуто вдосконалену модель системи приведення у вищі ступені бойової готовності сил оборони, що враховує додатковий, резервний, контур оповіщення на базі системи ситуаційних центрів державних органів, що належать до сектору безпеки і оборони, варіант блок-схеми та алгоритм функціонування системи приведення у вищі ступені бойової готовності Збройних сил України (далі – ЗС України). Критерієм підвищення ефективності системи приведення у вищі ступені бойової готовності визначено виграш у часі доведення сигналу до підрозділів і частин ЗС України. За результатами аналізу алгоритму функціонування системи приведення у вищі ступені бойової готовності ЗС України доведено, що ефективність системи, у разі використання резервного контуру оповіщення, підвищується.**

Текст:

<http://edu.lvivacademy.com/article/view/168704>

34. **Фролов В. С. Формування перспективної моделі організації оборони України / В. С. Фролов, В. М. Семененко // Наука і оборона. — 2019. — № 3. — С. 3-9.** Проаналізовано виклики та загрози національним інтересам України та систему протидії цим загрозам, надано визначення та запропоновано перспективну модель організації оборони України. Основною особливістю безпекового середовища у XXI ст. є протистояння держав (груп держав, воєнно-політичних блоків та союзів) за чотирма основними напрямками: у політичній, фінансово-економічній та

енергетичній сферах ("м'яка війна"); в інформаційній сфері; у сфері внутрішньої безпеки; військового протистояння. Текст:

<http://nio.nuou.org.ua/article/view/190223>

35. **Чабан А. Витоки імперської політики Росії щодо України /** Анатолій Чабан // Іст. і політол. дослідж. – 2019. – № 1. — С. 168-177. *Проаналізовано опорну проблему, яка лежить в основі теоретичних дискусій науковців України та Російської Федерації, про походження українського та російського етносів, становлення їх державності. Зроблено відповідні висновки, які підтверджують усталену думку про окремішність розвитку українського етносу та витоки його становлення, які сягають прадавніх часів. Проаналізовано також дискусійні проблеми щодо питань, які вплинули на зародження імперської ідеології Росії та їхніх конкретних проявів, як на історичному шляху, так і в наш час. Окреслено питання пошуку шляхів подолання протистояння, зокрема, про активнішу діяльність вітчизняних істориків щодо висвітлення позицій із дискусійних проблем.* Текст: <http://jhpr.donnu.edu.ua/article/view/6462/6493>

36. **Шемаєв В. М. Соціальні мережі в аспекті інформаційної безпеки /** В. М. Шемаєв, М. М. Присяжнюк, А. П. Онофрійчук // Наука і оборона. – 2019. – № 3. — С. 36-39. *Розглянуто соціальні мережі як середовище деструктивного маніпулятивного впливу, що досліджуються в аспекті інформаційної безпеки. Розкрито окремі прийоми, причини виникнення, ознаки та наслідки негативного інформаційного впливу в соціальних мережах. Зазначено, що новітні інформаційні технології дозволили створити глобальну інформаційно-комунікаційну мережу Інтернет, з'явилися постійні та тимчасові соціальні структури, яких об'єднують єдині норми, спільні інтереси та комунікаційні можливості. Соціальні мережі є авторитетним джерелом інформації та через свою доступність і популярність нараховують найбільше число акаунтів (користувачів) у глобальній мережі Інтернет.* Текст:

<http://nio.nuou.org.ua/article/view/190351>

37. **Шерешевські читання "Проблеми цивільно-правового захисту прав власників у сучасних умовах інтеграційного розвитку України"** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 85-річчю акад. В. В. Луця, [Одеса], 7 груд. 2018 р. / НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака НАПРН України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Каф. цивіл. права ; [за заг. ред. Є. О. Харитоновна]. — Одеса : Фенікс, 2018. — **Ч. 2** / [упоряд.-уклад.: Ю. О. Толмачевська]. — 53 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А802394-2** *Зі змісту: До питання про розмежування підстав примусового припинення права власності в умовах дії Закону України "Про воєнний стан" / О. С. Кізлова. — С. 29-33.*

38. **Шляхи використання апарату військових аташе у сфері військово-технічного співробітництва України з іноземними державами** / В. М. Шемаєв, В. М. Бегма, А. П. Онофрійчук, С. М. Сидоренко // Наука і оборона. — 2019. — № 3. — С. 18-20. *Проаналізовано місце та роль апарату військових аташе в системі військово-технічного співробітництва України з іноземними державами. Висвітлено організаційно-правові та інформаційні чинники, які стримують розвиток військово-технічного співробітництва та оборонно-промислового комплексу, а також зазначено ключові причини недостатньо ефективної діяльності апаратів військових аташе в цій сфері. Текст: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/190275>*

39. **Шумовецька С. Педагогічні умови формування професійної культури майбутніх офіцерів-прикордонників: використання потенціалу проблемних методів** / Світлана Шумовецька // Молодь і ринок. — 2019. — № 11. — С. 107-110. *Розкрито значення проблемних методів для формування професійної культури майбутніх офіцерів-прикордонників. Наведено приклади використання проблемних методів під час викладання навчальної дисципліни "Історія війн, конфліктів та охорони державного кордону", насамперед ситуації конфлікту, проблемні завдання, що потребують з'ясування причин та*

наслідків подій, узагальнення, систематизації чи спростування. Доведено, що використання проблемних методів навчання стимулюватиме розвиток пізнавальної активності майбутніх офіцерів-прикордонників, допоможе вчити їх бачити проблеми та визначати шляхи їх вирішення, дозволить формувати їх характер й розуміння моральної відповідальності, необхідності долати труднощі.

Текст:

http://mr.dspu.edu.ua/publications/2019/11_178_2019.pdf#page=108

40. Щодо визначення концепції побудови системи озброєння для потреб Збройних Сил України / В. А. Голуб, В. А. Курбан, В. В. Хома, С. Г. Сєдов // Наука і оборона. – 2019. – № 3. — С. 31-35.
Розглянуто створення основних зразків озброєння, яке повинно відбуватися у рамках концепції побудови системи озброєння для потреб Збройних Сил України, що враховує економічні, воєнно-політичні та природно-географічні умови України. На сьогодні вона може бути сформульована таким чином: «Система озброєння ЗС України повинна бути орієнтована на захист території держави від економічно значно переважаючого противника».

Текст:

<http://nio.nuou.org.ua/article/view/181510>

41. Якубова Л. Інтеграція Донбасу і Криму vs дезінтеграція України: історичний досвід, сучасні виклики : (аналіт. доп.) / Лариса Якубова ; НАН України, Ін-т історії України. — Київ : Ін-т історії України НАН України, 2019. — 332 с. — *Шифр зберігання в Бібліотеці : А803785.*
Визначено суперечності та проблеми українського націєтворення в умовах пришвидшення глобалізації та системної дестабілізації під впливом російської воєнної та ідеологічної експансії. На основі аналізу етнодемографічних, етнокультурних та етнополітичних змін українського соціуму в контексті дестабілізації української державності, розгортання курсу на євроінтеграцію та посилення російської геополітичної експансії означено провідні проблеми сучасного етапу націє- і державотворення. Тему монографії розкривають розділи: Геополітичний

вимір української кризи, суспільно-політичне підґрунтя "русской весны", "Русский мир": становлення політтехнології, Історія і політика пам'яті на службі "русского мира", Дезінтеграція України: підсумки п'ятиріччя та ін. Доповідь підготовлена в рамках дослідницького проекту "Крим і Донбас: проблеми й перспективи інтеграції в модерний український проект". Названий проект є складовою частиною цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України "Інтеграція Донбасу і Криму в політико-правовий і соціокультурний простір України: історичний досвід, сучасні виклики, перспективи".

Текст:

<http://resource.history.org.ua/item/0014749>

Статті з періодичних видань

42. **Андрей ушел – Андрей пришел** // Фокус. — 2020. — № 7 (14 февр.). — С. 6. Проінформовано, що Президент України Володимир Зеленський звільнив Андрія Богдана з посади керівника Офісу Президента (ОП) й призначив на його місце Андрія Єрмака. Зазначено, що А. Єрмак з травня 2019-го обіймав посаду помічника Президента й вів переговори з Росією щодо мирного врегулювання конфлікту на Донбасі та обміну полоненими. Серед ключових напрямів своєї діяльності, оприлюднених під час брифінгу, новий керівник ОП назвав завершення війни на Донбасі, роботу з головами облдержадміністрацій, а також перетворення України на інвестиційну Мекку.

43. **Антипенко І. 38 мільйонів – на Центр тероборони** / Іван Антипенко // День. — 2020. — 19 лют. (№ 30). — С. 11. Йдеться про те, що протягом 2020 – 2022 років у Херсонській області планують створити Центр територіальної оборони, зважаючи на досвід Союзу оборони Естонії. Зазначено, що на створення і функціонування такого центру із державного, обласного та місцевих бюджетів планують залучити 38, 2 млн грн. Про це йдеться у "Програмі розбудови територіальної оборони Херсонської області", яку розробив Департамент з питань цивільного

захисту та оборонної роботи обласної державної адміністрації. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/38-milyoniv-na-centr-teroborony>

44. **Бадрак В. Сектор безпеки-2020: усе тріщить по швах /** Валентин Бадрак // Дзеркало тижня. — 2020. — 8 – 14 лют. (№ 1281). — [Електронні дані]. *Зазначено, що в секторі безпеки та оборони країни проведено оборонний огляд, здійснюється огляд оборонно-промислового комплексу, майже готова до затвердження нова Стратегія національної безпеки, однак від побіжних оцінок вихідних даних і переліку намірів до реалізації реформ — на жаль, марафонська дистанція. Наголошено, що поправки до Закону України "Про національну безпеку України", які нова влада спланувала давно, ніяк не вдається ухвалити: центри впливу сперечаються й не можуть дійти згоди стосовно принципових поправок, і позиції, як кажуть вони самі, непримиренні. Щодо Закону "Про Службу безпеки України", який є ключовим і, серед іншого, визначає ставлення до України західних партнерів, то він зараз має два проекти: як оцінюють експерти, проекти "від Баканова" і "з ОПУ" взаємовиключні, тому ситуація в глухому куті.* Текст: <https://dt.ua/internal/sector-bezpeki-2020-use-trischit-po-shvah-338501.html>

45. **Бурлаченко С. Затерянный Минск /** Сергей Бурлаченко // 2000: Еженедельник. — 2020. — 17 – 23 янв. (№ 1/2). — С. А2. *Йдеться про можливий вихід України з Мінського процесу щодо врегулювання воєнного конфлікту на Сході України. Акцентовано увагу, що домовленості, які були досягнуті під час останньої зустрічі не виконуються, перемир'я порушується обстрілами.* Текст: <https://www.2000.ua/v-nomere/forum/puls/zaterjannyj-minsk.htm>

46. **В італійській Флоренції відкриють пам'ятник Тарасу Шевченку /** Інформ. упр. Апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2020. — 18 лют. (№ 31). — [Електронні дані]. *Йдеться про зустріч членів депутатської групи міжпарламентських зв'язків з Італією з Надзвичайним та Повноважним послом Італійської Республіки в Україні*

Давіде Ла Чечіліа. Співголова депутатської групи міжпарламентських зв'язків Сергій Алексєєв подякував Посольству Італії в Україні за вагомий внесок у розвиток відносин між двома країнами та за сприяння міжпарламентському діалогу. Сергій Алексєєв не оминув увагою "справу Марківа" та нагадав, що 17 січня Верховна Рада України (ВР України) ухвалила постанову, в якій звернулася до парламенту Італії щодо забезпечення неупередженості та прозорості розгляду кримінальної справи в апеляційному провадженні стосовно старшого сержанта Національної гвардії України Віталія Марківа. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327814>

47. Вишневски Д. Жители Луганской области : После осеннего разведения войск ситуация только ухудшилась / Дина Вишневски // КП в Украине. — 2020. — 19 февр. (№ 24). — С. 4. Наведено розповідь мешканців селищ Новотошківського, Золотого (Луганська область), де 18 лютого 2020 року сталося загострення ситуації на фронті. Загинув український військовий, четверо поранено. Текст: <https://kp.ua/journal/pdf/archive/2020/february/19/>

48. Вітер О. Визволені території необхідно очистити від мін / Ольга Вітер // Голос України. — 2020. — 15 лют. (№ 30). — [Електронні дані]. Йдеться про засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань національної безпеки, оборони та розвідки, на якому рекомендовано парламенту за результатами розгляду у першому читанні проекту Закону про внесення змін до Закону "Про протимінну діяльність в Україні" № 2618 прийняти його за основу. Коментуючи рішення комітету, народний депутат Ірина Верещук відзначила, що НАТО "готове виділити мільйони доларів, аби допомогти Україні розмінувати території". На засіданні члени комітету розглянули також внесення змін до законів щодо соціального захисту військовослужбовців та пенсійного забезпечення та заслухали інформацію керівників робочих груп, утворених у парламентському Комітеті з питань національної безпеки, оборони та

розвідки, щодо законопроектів, над якими вони працюють. Текст:
<http://www.golos.com.ua/article/327750>

49. **Вітер О. Сильна відповідь на демонстрацію сили** / Ольга Вітер // Голос України. — 2020. — 19 лют. (№ 32). — [Електронні дані]. *Йдеться про обстріл збройними формуваннями Російської Федерації (РФ) підрозділів Об'єднаних сил поблизу населених пунктів Новотошківське, Оріхове, Кримське, Попасна та Хутір Вільний. Виступаючи на брифінгу, Президент України позитивно оцінив адекватну і "сильну відповідь" Збройних Сил України (ЗСУ) на провокаційні дії противника та заявив, що ця провокація не змінить курс і "ми впевнено наближаємося до припинення війни й до миру". Начальник Генерального штабу ЗСУ Руслан Хомчак запевнив, що ситуація під контролем та розцінив дії бойовиків як спробу в зв'язку 5-ою річницею дебальцевських подій показати з пропагандистською метою свою військову перемогу.* Текст:
<http://www.golos.com.ua/article/327861>

50. **Владимир Зеленский: "Мне 42, я хочу быть в истории"** // Факты и коммент. — 2020. — 13 – 19 февр. (№ 6). — С. 2. *Наведено тези з інтерв'ю Президента України Володимира Зеленського агентству "Інтерфакс-Україна". Глава держави поділився думками стосовно того, що дає йому президентство, про шляхи досягнення миру на Донбасі та зміни Мінських домовленостей, про обмін полоненими та вибори в ОРДЛО; про те, що Путін під час Нормандської зустрічі "його зрозумів і розуміє, що треба закінчити війну". До того ж, В. Зеленський розповів про резонансні факти у розслідуванні справи Шеремета, про реформу судової системи, а також про можливість конфлікту із Ігорем Коломойським.*

51. **Волошина Л. Символ нескореного Криму** / Лариса Волошина // День. — 2020. — 18 лют. (№ 29). — С. 11. *Йдеться про складності державного фінансування на 2020 рік телеканалу АТР, який для мешканців окупованого Криму асоціювався не лише з тим, що він мовив із*

Києва, а й з тим, що він продовжував мовлення, не знімав українських прапорів навіть тоді, коли українська армія полишила півострів. Зазначено, що для тих, хто регулярно всі ці роки включався в ефіри АТР і розповідав правду про те, що відбувається під окупацією, участь в ефірах на кримськотатарському телеканалі теж була символом їхньої власної гідності й нескореності.

Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/symvol-neskorenogo-krymu>

52. Вольвач П. Приєднання. Україна рятує півострів / Петро Вольвач // Уряд. кур'єр. — 2020. — 19 лют. (№ 32). — [Електронні дані]. *Йдеться про історію та причини приєднання Криму до України згідно з Указом Президії Верховної Ради СРСР від 19 лютого 1954 року "Про передачу Кримської області зі складу РРФСР до складу Української РСР". Зазначено, що в довідці із грифом "секретно" "Про стан сільського господарства Кримської області" від 4 січня 1954 року, підготовленої для 1-го секретаря ЦК Компартії України (КПУ) О. Кириченка, висвітлено катастрофічний стан сільського господарства та глибоку занедбаність соціальної сфери Криму напередодні передачі області Україні. Після 1954 року у Криму фактично відродилися промисловість, транспорт, електромережа, сільське господарство, а також стали розвиватися промислове садівництво, виноградарство, виноробство, овочівництво, ефіроолійна галузь, тваринництво та птахівництво. А після спорудження Північно-Кримського каналу на півострові виникли нові галузі: зрошуване землеробство, кормовиробництво, рисівництво.*

Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/krim-ce-ukrayina/>

53. Воронцов П. Порушення міжнародного гуманітарного права на Донбасі будуть документувати / Павло Воронцов // Голос України. — 2020. — 18 лют. (№ 31). — [Електронні дані]. *Йдеться про зустріч прокурора Луганської області Олексія Ляшенка з керівницею Краматорського офісу Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні Нігорю Сачдевою. Обговорено поточну ситуацію з дотримання прав*

людини під час збройного протистояння та діяльність нового управління прокуратури, яке було створено для якісного збирання та документування доказів, розслідування воєнних злочинів і передачі доказової бази до Міжнародного кримінального суду. За результатами зустрічі сторони домовились про встановлення діалогу та продовження подальшої співпраці. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327799>

54. **Гончар М. "Іхтамнет", але сліди залишилися** / Михайло Гончар // Дзеркало тижня. — 2020. — 8 – 14 лют. (№ 1281). — [Електронні дані]. *Йдеться про фатальний рейс PS752 і про те, хто міг стояти за проникненням в іранську систему протиповітряної оборони. Зазначено, що Росія й Іран – союзники в Сирії і багато в чому іншому на Близькому Сході, але це не означає, що вони союзники в усьому, оскільки у сфері нафти й газу Росія та Іран конкуренти. Наголошено, що Росії потрібні високі ціни на нафту, і одержати їх обмеженням експорту через механізм домовленостей ОПЕК+ уже не виходить, — ефект знижується на тлі зростання потоку американської сланцевої нафти. Для Росії є тільки один варіант — велика ірансько-арабська війна у Перській затоці.* Текст: https://dt.ua/international/ihtamnyet-ale-slidi-zalishilisya-338255_.html

55. **Гончарова Є. Друг героя** / Єлизавета Гончарова // Укр. тиждень. — 2020. — № 1/2. — С. 64-65. *Подано розповідь кінолога Ольги Смирнової про історію започаткування в Україні з серпня 2015 році канадсько-українського некомерційного проекту "Друг Героя", який реабілітує ветеранів Збройних Сил України та українських добровольчих батальйонів. Киянка, історик за фахом, Ольга Смирнова, яка завжди цікавилася практикою залучення собак до хорошої справи – допомоги людям – стала кінологом, а згодом – координаторкою українсько-канадського проекту "Друг героя". Ця ініціатива ґрунтується на потужному зв'язку людини та собаки й передусім спрямована на допомогу в зціленні ветеранів Збройних Сил України та добровольчих батальйонів, що борються з посттравматичним синдромом та іншими непомітними й*

помітними травмами, які вони дістали під час воєнних операцій. Проект стартував у серпні 2015-го, саме тоді чотири канадські тренери приїхали до України, щоб навчити спеціалістів. Завдань було багато: запустити повноцінну програму з каністерапії, започаткувати систему тренінгів для тих, хто бажає потім працювати за цією програмою, і розпочати процес об'єднання в команди службових собак із ветеранами. Уже кілька років волонтери разом зі своїми хвостатими помічниками їздять у шпиталі й реабілітаційні центри, проводять освітні лекції, їх запрошують на мистецькі та психотерапевтичні заходи. Наприклад, на постійній основі каністерапевти працюють у Національному військово-медичному клінічному центрі "Головний військовий клінічний госпіталь", у відділенні реабілітації Інституту медицини праці Національної академії медичних наук України. Часті гості вони й у Veteran Hub, де проводять індивідуальні та групові сесії із собаками. Текст: <https://tyzhden.ua/Society/239364>

56. **Грабовський Б. "Миролюбна Європа"** / Борис Грабовський // День. — 2020. — 19 лют. (№ 30). — С. 3. У контексті проведеного опитування серед мешканців країн-членів НАТО щодо необхідності надання воєнної допомоги Альянсу країнам, на які може нападати Російська Федерація (РФ), зазначено, що приблизно половина опитаних людей вважає, що таку допомогу потрібно надавати. На думку автора статті, на такий результат може впливати ведення РФ інформаційної пропаганди. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/myrolyubna-yevropa>

57. **Дикий Є. Двоє "ексберкутівців" повернулися до Києва** / Євген Дикий // Газета по-українськи. — 2020. — 13 лют. (№ 7). — С. 9. Йдеться про те, що колишні бійці спецпідрозділу "Беркут" Олександр Маринченко та Сергій Тамтура, яких звинувачують у розстрілах на Майдані, 8 лютого повернулися до Києва. Їх обміняли 29 грудня на українців, яких утримували в окупованому Донбасі. Зазначено, що

”ексберкутівці” заперечують свою вину, вони кажуть, повернулися заради правди й братимуть участь у подальших судових засіданнях. Текст: https://gazeta.ua/articles/comments-newspaper/_dvoye-eksberkutivciv-povernulisya-do-kiyeva/951075

58. **Жадан С. Учасники боєвих дій. Ми все хотим завершення війни. Но вряд ли она закончится для нас с прекращением боев** / Сергей Жадан // Новое время страны. — 2020. — № 3. — С. 8. *У статті відомий український письменник, громадський активіст Сергій Жадан поділився враженнями від відвідання військового госпіталю у Кобленці (Німеччина), де нині лікуються поранені українські військові. Зазначено, що українців тут почали приймати ще 2014 року — спочатку поранених на Майдані, потім військових.* Текст: <https://nv.ua/opinion/mir-na-donbasse-dlya-kogo-ne-zakonchitsya-voyna-sergey-zhadan-poslednie-novosti-50067598.html>

59. **За злочин має бути неодмінна кара** // Уряд. кур’єр. — 2020. — 11 лют. (№ 26). — С. 3. *Йдеться про підготовлений Міністерством у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб проект постанови щодо запровадження санкцій проти так званих посадовців окупаційної влади Криму, що переслідували українців на півострові, і російських силовиків, які полонили 25 листопада 2018 року в Чорному морі поблизу Керченської протоки українські кораблі разом з екіпажами. Наразі проект спрямовано на погодження до профільних органів влади, після чого його буде винесено на розгляд Кабінету Міністрів.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/za-zlochyn-maye-buti-neodminna-kara/>

60. **Заїка В. ”Кожна ситуація з пораненим – унікальна”** / Владислав Заїка // Голос України. — 2020. — 12 лют. (№ 27). — [Електронні дані]. *Йдеться про лікаря-реабітолога Володимира, який нині виконує бойові завдання в районі проведення Операції об’єднаних сил у складі медичного підрозділу 46-ої окремої десантно-штурмової бригади.*

Як розповідає Володимир, до армії він потрапив з четвертою хвилиною мобілізації в 2015 році, а у березні 2018 року підписав трирічний контракт та повернувся до лав Десантно-штурмових військ. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327513>

61. Заріцька Т. Еміль Ішкулов: Ми розуміли, що це "квиток" в один кінець ... / Тетяна Заріцька // Голос України. — 2020. — 12 лют. (№ 27). — [Електронні дані]. *Йдеться про командира парашутно-десантного батальйону 25-ої окремої Дніпропетровської повітрянодесантної бригади майора Еміля Ішкулова. Зазначено, що за рішучі дії та героїзм під час проведення антитерористичної операції майор Еміль Ішкулов нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня, нагрудним знаком "За військову доблесть", медалями "Захисник Вітчизни" та "За військову службу Україні", орденом "Народний Герой України", а також 24 серпня 2019 року отримав орден "За мужність" III ступеня. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327511>*

62. Зеленський закликав не звикати до війни // Голос України. — 2020. — 18 лют. (№ 31). — [Електронні дані]. *Йдеться про участь Президента України Володимира Зеленського в роботі 56-ої Мюнхенської конференції з питань безпеки. У своєму виступі на конференції та під час спілкування з журналістами Володимир Зеленський акцентував увагу на питаннях становлення стійкого миру на Донбасі та поновлення територіальної цілісності України. "Наше ключове завдання сьогодні – забезпечити неухильне виконання досягнутих у Парижі домовленостей. Україна готова й працює над цим щодня. Ми крок за кроком рухаємось на шляху до миру. Але це дорога з двостороннім рухом, і ми чекаємо кроків назустріч", – заявив Президент України. Глава Української держави проінформував про перспективи наступного обміну полонених та повідомив про наміри провести в жовтні вибори на всій території України, включно з окремими районами Донбасу, але лише за українським законодавством і за умови припинення вогню. Володимир Зеленський*

ззначив, що Україна ініціює створення громадської діалогової платформи "Мир Донбасу", до якої мають бути залучені мешканці тимчасово окупованих територій і ті, хто змушений був виїхати через бойові дії. Президент України закликав міжнародних партнерів України та представників бізнесу долучитися до реалізації інфраструктурних і соціальних проєктів у Донецькій та Луганській областях, які постраждали від збройного конфлікту. Також під час роботи конференції Володимир Зеленський зустрівся Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом та директором-розпорядником Міжнародного валютного фонду (МВФ) Крісталіною Георгієвою. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/327806>

63. **Зеленський провів телефонну розмову з Путіним** // Голос України. — 2020. — 15 лют. (№ 30). — [Електронні дані]. *Йдеться про телефонну розмову Президента України Володимира Зеленського з Президентом Російської Федерації (РФ) Володимиром Путіним, в ході якої сторони обговорили виконання домовленостей, досягнутих під час нормандського саміту 9 грудня 2019 року в Парижі, а також підготовку до наступної зустрічі лідерів "нормандської четвірки". Особливу увагу приділено процесу звільнення утримуваних українських громадян, які перебувають на тимчасово окупованих територіях Донбасу та Криму, а також у РФ.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327743>

64. **Капсамун І. "Про ідентичність – як головну проблему Росії"** / Іван Капсамун // День. — 2020. — 18 лют. (№ 29). — С. 4, 5. *Йдеться про так званий "План примирення України та Росії" за авторства трьох західних аналітичних центрів та Російської ради міжнародних справ під назвою "12 кроків для більшої безпеки України та євроатлантичного регіону", який був презентований на цьогорічній Мюнхенській безпековій конференції, і цілком вписується в агресивну стратегію Москви з перегляду світового устрою (зон впливу) та знищення української ідентичності. Наведено коментарі щодо стратегії України у*

відповідь на політику Російської Федерації. Акцентовано увагу, що Президент України Володимир Зеленський озвучив декілька тез під час свого виступу в Мюнхені, та на думку автора статті, головна претензія до української сторони – це відсутність чіткої і різкої реакції на цинічні ”12 кроків” росіян і найважливіше – відсутність власних, більш конкретних, пропозицій з приводу окупованих територій і припинення війни. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-podrobyci-pro-identychnist-yak-golovnu-problemu-rosiyi>

65. **Каратеева А. ”Нам не стдно приймать воинов”** / Анастасія Каратеева // *Индустриал. Запорожье-Панорама.* — 2020. — 9 янв. (№ 2). — С. 4. *Повідомлено, що вже декілька років у Запоріжжі працює міська програма шефської допомоги, у межах якої допомагають правоохоронцям, військовим частинам Національної гвардії України, Збройних сил України та ін. Так, за програмою, у 2019 та 2020 роках виділено кошти для ремонту приміщень у Запорізькому військовому шпиталі, який приймає бійців АТО / ООС, ветеранів Міністерства оборони України. Наведено коментарі міського голови Запоріжжя Володимира Буряка, головного лікаря, а також бійців, що лікуються у госпіталі.*

66. **Кіндсфатер О. Олександр Кіндсфатер: ”Російські пропагандисти називають мене агентом впливу від НАТО”** / Олександр Кіндсфатер ; бесіду вів Павло Куш // *Уряд. кур’єр.* — 2020. — 15 лют. (№ 30). — С. 6. *Подано матеріали бесіди з учасником бойових дій, прес-офіцером ОТУ ”Маріуполь” з 2015 по 2017 роки, військовим кореспондентом Олександром Кіндсфатером, який розповів про особливості роботи журналістів в умовах бойових дій та про проблему протидії інформаційній війні.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/oleksandr-kindsfater-rosijski-propagandisti-naziva/>

67. **Ковальський Р. З’їзд фронтовиків Вінниччини «Досить лікувати «блатних», – дорікнули начальнику госпіталю та домовились**

контролювати владу всіх рівнів / Роман Ковальський // 33-й канал (Вінниця). — 2020. — 22 січ. (№ 2). — С. 5. *Йдеться про те, що 18 січня організаційні збори зі створення координаційної ради при голові Вінницької облдержадміністрації перетворились на парад проблем ветеранів сучасної війни та учасників бойових дій в попередніх збройних конфліктах від Афганістану до Майдану. Зазначено, що у фронтовиків і ветеранів є стійке відчуття, що «влада на них забила» і не боїться їх. Вони порушували земельні та пільгові питання, а також проблеми фінансування госпіталю ветеранів у Вінниці.* Текст: <https://33kanal.com/news/79657.html>

68. **Козловський І. Ігор Козловський: "Повертаючись на волю, людина не завжди опиняється на свободі"** / Ігор Козловський ; спілкувалася Ганна Трегуб // Укр. тиждень. — 2020. — № 1/2. — С. 60-62. *Подано інтерв'ю з українським ученим та громадським діячем, членом Українського ПЕН Ігорем Козловським, в якому релігієзнавець і колишній бранець "ДНР" розповів про досвід і проблеми адаптації після полону, речі, на які наші суспільство та держава мають звертати увагу в цьому процесі, а також небезпеку нехтування освітніми прогалинами, зокрема й гуманітаристикою.* Текст: <https://tyzhden.ua/Culture/239384>

69. **Королева Е. Право на тишину** / Евгения Королева // Фокус. — 2020. — № 7 (14 фебр.). — С. 38-40. *Йдеться про ініційований та зареєстрований у Верховній Раді народним депутатом України, ексдиректором Інституту національної пам'яті Володимиром В'ятровичем законопроект № 3006 "Про внесення змін до статті 40 Закону України "Про автомобільний транспорт" (щодо заборони акустичного насильства)".* Указано, що приводом для законопроекту став резонансний випадок у рейсовому автобусі "Луцьк – Київ", де волонтерка-ветеранка АТО та дівчина загиблого на Донбасі героя, які поверталися з похорону, попросили водія вимкнути російський серіал, що транслювався в салоні, а отримавши відмову, мусили зійти з маршруту. Наголошено, що у

законопроекту гарні перспективи, адже його співавторами виступили представники різних партій: "Європейська солідарність", "Голос", "Батьківщина" та "Слуга народу". Проте зазначено, що в документі вже знайшли "вікно для маніпуляцій". Висвітлено, що з цього приводу говорить автор законодавчої ініціативи і як на законопроект відреагували українські перевізники.

70. **Котюжинская Т. Татьяна Котюжинская: "Больше всего меня удивляет, что законы о СМИ написали молодые люди. Они толкают нас к "совку", которого не видели, и не понимают, какой это ужас"** / Татьяна Котюжинская ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и коммент. — 2020. — 13 – 19 февр. (№ 6). — С. 5-6. Наведено матеріали інтерв'ю із Головою правління Національної асоціації українських медіа Тетяною Котюжинською, яка висловила свою думку щодо скандальних законопроектів про нововведення для журналістів і ЗМІ. Проінформовано, що законопроектів два. Перший – "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення національної інформаційної безпеки та права на доступ до достовірної інформації" (так званий "закон про дезінформацію") за авторством міністра культури, молоді та спорту В. Бородянського, поки не зареєстрований в парламенті, його активно обговорюють. Закон, за словами авторів, покликаний боротися з фейками, але насправді буде жорстко регулювати діяльність журналістів. Другий – "Про медіа" (внесений в парламент Головою парламентського комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики О. Ткаченком у співавторстві з народними депутатами М. Потураєвим, Є. Богуцькою та їх однодумцями), зареєстрований у Верховній Раді 27 грудня 2019 року. Його дія пошириться на всі види ЗМІ, а також сайти, соцмережі, YouTube-канали та інші аудіовізуальні послуги. Ініціатори обох документів декларують захист українців від фейків і дезінформації, створення кращих умов для роботи редакцій, гарантують свободу слова і зменшення втручання

держави в медіаринок. Тетяна Котюжинська проаналізувала законопроекти, визначивши, що насправді, у разі їх ухвалення, чекає на неугодних владі ЗМІ та журналістів. Текст: <https://fakty.ua/333731-molodaya-vlast-tolkaet-nas-k-sovku-kotoryj-oni-ne-videli---izvestnyj-mediaekspert>

71. **Кривда М. Вадим Свириденко: "Я зірвав джекпот на війні і зірвав джекпот після"** / Марина Кривда // Голос України. — 2020. — 19 лют. (№ 32). — [Електронні дані]. *Йдеться про медика 128-ої бригади Вадима Свириденка, який був тяжко поранений біля Дебальцевого та потрапив у полон, а після повернення в Україну йому було ампутовано чотири кінцівки. В межах програми Пентагону Вадим Свириденко пройшов реабілітацію в США, де йому надали сучасні протези. Вадим Свириденко як Уповноважений Президента України допомагає військовослужбовцям та сприяє відкриттю реабілітаційних центрів, а також залучає ветеранів до спортивних змагань, таких як Ігри Нескорених та Ігри Героїв.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327856>

72. **Кучерява О. "Голос" пропонує власний план деокупації** / Олександра Кучерява // Голос України. — 2020. — 20 лют. (№ 33). — [Електронні дані]. *Наведено коментарі голови парламентської фракції "Голос" Сергія Рахманіна щодо підготовленого фракцією власного плану деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих Криму та Донбасу. Як зазначив Сергій Рахманін, головним пунктом плану є довгострокове припинення вогню, без якого "будь-які обіцянки, будь-які рухи приречені на невиконання, приречені на політичну смерть". Наступними етапами плану є створення демілітаризованої зони та відбудова прикордонних територій (прилеглих до окупованої частини Донбасу і Криму), яким запропоновано надати режим економічних преференцій та певні пільги. Також акцентовано увагу на необхідності вдосконалити законодавство щодо тимчасово окупованих територій, здійснити повноцінну реформу Збройних сил України та законодавчо врегулювати виплату компенсацій*

для громадян, які постраждали внаслідок бойових дій. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327966>

73. **Кущ П. "Смерч" з-за "парєбріка"** / Павло Кущ // Уряд. кур'єр. — 2020. — 11 лют. (№ 26). — С. 4. *Йдеться про вшанування в Краматорську пам'яті жертв обстрілу міста російськими "Градами" 10 лютого 2015 року. Зазначено, що Головна військова прокуратура кваліфікувала обстріл Краматорська як терористичний акт, та на жаль винні у вчиненні злочину до цього часу не притягнуті до відповідальності.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/smerch-z-za-paryebrika/>

74. **Левицький М. З московських "обіймів"** / Мирослав Левицький // Слово Просвіти. – 2019. – 12 - 18 верес. (№ 37). — С. 1-2. *Проаналізовано явні й приховані небезпеки, пов'язані з обміном ув'язненими, які перебували у московському полоні.* Текст: <http://slovoprosvity.org/2019/09/12/z-moskovs-kykh-obiymiv/>

75. **Леошко В. Ракети били по будинках і штабу АТО в Краматорську** / Владислав Леошко // Голос України. — 2020. — 12 лют. (№ 27). — [Електронні дані]. *Йдеться про меморіальні заходи в Краматорську в зв'язку з 5-ою річницею обстрілу міста окупаційними військами Російської Федерації. Зазначено, що від ворожого вогню постраждали 64 особи (29 військових і 35 цивільних), з них 17 – загинули. Було пошкоджено 15 житлових будинків, дитсадок, художню школу та міську лікарню, які були відновлені за рахунок коштів державного бюджету та за сприяння краматорських підприємств.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327519>

76. **Мельник П. Кіровоградські ветерани стурбовані** / Петро Мельник // Голос України. — 2020. — 15 лют. (№ 30). — [Електронні дані]. *Йдеться про зустріч голови Кіровоградської облдержадміністрації (ОДА) Андрія Балоня з представниками ветеранських організацій з нагоди Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав. Голови обласної організації Української спілки ветеранів Афганістану (воїнів-*

інтернаціоналістів) Віктор Остащук і обласної асоціації ветеранів Афганістану та АТО Микола Ліпко висловили стурбованість можливим звуженням державної підтримки учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, сімей загиблих та інших пільгових категорій. Голова ОДА запевнив, що всі проблеми ветеранів будуть вирішені, а також незабаром в області планується проведення виїзного засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, на якому обговорюватимуть і актуальні питання соціального захисту ветеранів. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327714>

77. **Миколюк О. "Перепис населення зірвано ..."** / Оксана Миколюк // День. — 2020. — 18 лют. (№ 29). — С. 2. В контексті заяви Міністра Кабінету Міністрів України Дмитра Дубілета щодо проведення перепису населення на окупованих територіях Донецької та Луганської областей через супутник, наведено коментарі експертів щодо неможливості проведення перепису таким чином. Акцентовано увагу на тому, що люди повинні зазначити стать, вік, професію, етнічну належність. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/perepys-naselennya-zirvano>

78. **На разбившемся в Иране самолете МАУ летала украинка, подозреваемая в торговле оружием с Ливией** // Вести (Всеукр. вып.). — 2020. — 27 янв. (№ 11). — С. 2. Подано інформацію, що на борту літака МАУ, збитого ракетою 8 січня 2020 року під Тегераном, була громадянка України Олена Малахова, яка очолювала дві компанії "Скайавіатранс" і "Volaris Business". Зазначено, що обидві компанії займаються авіап перевезеннями. Як виявилось, ці компанії згадуються в звіті ООН як підозрювані в порушенні ембарго на торгівлю зброєю з Лівією. Про це повідомляє CNN.

79. **Папа Римський отримав запрошення відвідати Україну** // Уряд. кур'єр. — 2020. — 11 лют. (№ 26). — С. 2. Йдеться про офіційний

візит Президента України Володимира Зеленського до Італії, під час якого він зустрівся з Головою Ради Міністрів Італійської Республіки Джузеппе Конте та Президентом Італійської Республіки Серджіо Маттареллою. Сторони обговорили широке коло питань двостороннього співробітництва. Під час спілкування з Президентом Італії Володимир Зеленський проінформував про ситуацію на Донбасі та стан реалізації домовленостей паризького саміту в нормандському форматі. У Ватикані відбулася аудієнція Президента України з Його Святістю Папою Франциском, до якого Володимир Зеленський звернувся з проханням про підтримку й допомогу в мирному врегулюванні та завершенні війни на Донбасі. Глава Української держави подякував Його Святості за ініціативу "Папа для України", що допомогла 900 тисячам українців, які постраждали на Донбасі, та запросив Папу Франциска відвідати Україну, де він має надзвичайно велику підтримку і довіру. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/papa-rimskij-otrimav-zaproshennya-vidvidati-ukrayi/>

80. **Папу Римського запросили до України** // *Голос України*. — 2020. — 11 лют. (№ 26). — [Електронні дані]. *Йдеться про візит до Ватикану та Італійської Республіки Президента України Володимира Зеленського, в ході якого він зустрівся з Його Святістю Папою Франциском. Глава Української держави та Його Святість обговорили проблеми збереження миру та гуманітарні ініціативи для допомоги дітям і захисту довкілля. Після аудієнції Володимир Зеленський відзначив, що Папа Франциск назвав його "Президентом миру", та повідомив, що звернувся до Його Святості з проханням допомогти зі звільненням українців, утримуваних на Донбасі, в Криму та Росії. Під час зустрічі з Прем'єр-міністром Італії Джузеппе Конте сторони обговорили широке коло питань двостороннього співробітництва та ситуацію на тимчасово окупованих територіях України. Як зазначив Володимир Зеленський, він попросив Джузеппе Конті закрити незаконні офіси "ДНР" та "ЛНР", які*

відкрилися у кількох містах Італії, а також звернув увагу на справу бійця Національної гвардії України Віталія Марківа, ув'язненого в Італії. Президент України зустрівся з Президентом Італії Серджіо Маттареллою та обговорив з ним питання розвитку політичного діалогу та перспективи торговельно-економічної та інвестиційної співпраці. В свою чергу Серджіо Маттарелла позитивно оцінив роль української громади в Італії, яка робить важливий внесок у розвиток міжлюдських контактів між країнами. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327480>

81. **Повернення півострова Крим з порядку денного ніхто не знімав** // Голос України. — 2020. — 20 лют. (№ 33). — [Електронні дані]. Подано спогади народних депутатів України Рустема Умерова (фракція "Голос"), Ахтема Чийгоза (фракція "Європейська солідарність") та Єлізавети Богуцької (фракція "Слуга народу") про трагічні події лютого 2014 року, коли Росія анексувала Крим. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327964>

82. **Рейн Н. Козак, Єрмак и план по Донбассу** / Настя Рейн, Татьяна Катриченко // Фокус. — 2020. — № 7 (14 февр.). — С. 12-15. Проаналізовано, що пов'язує нового "смотрящего" Кремля за Україною Дмитра Козака із Андрієм Єрмаком – новопризначеним керівником Офісу Президента (ОП) після звільнення Андрія Богдана. Наведено факти, що свідчать про "тісні зв'язки" між А. Єрмаком і Д. Козаком. Подано коментарі А. Єрмака, який, зокрема, зазначив: "Мені здається що він [Козак] більше налаштований на діалог. І за тими питаннями, за якими я з ним комунікував, можу сказати, що у нас було конструктивне спілкування". На думку політологів, "за допомогою політичних інструментів Росія протягне в Україну проросійські сили. Не танками, а візантійською політикою".

83. **Родіна Л. "Пробачте, що не вберегли ..."** / Людмила Родіна // Голос України. — 2020. — 20 лют. (№ 33). — [Електронні дані]. Йдеться про меморіальні заходи в Дубровиці Рівненської області, присвячені

пам'яті десантника 80-ої аеромобільної бригади Олександра Ярмоліча, який загинув 2 лютого 2015 року поблизу міста Щастя, відстоюючи незалежність і територіальну цілісність України. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/327950>

84. **Розкрадання військового обладнання** // Юрид. вісн. України. — 2020. — 31 січ. - 6 лют. (№ 4). — С. 8. Подано інформацію, що контррозвідники Служби безпеки України (СБУ) блокували механізм розкрадання товарів військового призначення з військових частин регіону та підприємств оборонно-промислового комплексу. Операцію проводило управління СБУ у Львівській області спільно зі слідчими Територіального управління Державного бюро розслідувань (ДБР) у Львові під процесуальним керівництвом військової прокуратури. Під час слідчих дій виявлено та вилучено значну кількість військових приладів нічного бачення, радіостанції, трансмісії, балансири, катки, деталі гусеничних стрічок, електродвигуни допоміжних систем та інші деталі до бронетехніки.

85. **Семенова Т. Неполные и "дистанционные" семьи : как изменился семейный уклад на неподконтрольных территориях** / Татьяна Семенова // Фокус. — 2020. — № 7 (14 февр.). — С. 8-9. Проаналізовано зміни, що відбуваються з інститутом сім'ї на окупованих територіях Донбасу. Зазначено, що за останні п'ять років інститут сім'ї в "ЛДНР", спрощений процедурою громадянських шлюбів, став ще простішим. З огляду на особливості проживання на окупованих територіях, окреслено проблеми неповних та "дистанційних" сімей, а також, проблеми, що постають перед членами сім'ї, зокрема, дитиною, у зв'язку зі змінами у складі сім'ї або сімейними обставинами. Текст: <https://focus.ua/ukraine/449814-nepolnye-i-dstantsionnye-semi-kak-izmenilsia-semeinyi-uklad-na-nepodkontrolnykh-territoriakh>

86. **Сергієнко О. Закон про воєнних злочинців надасть право на справедливість** / Олександр Сергієнко // Голос України. — 2020. —

11 лют. (№ 26). — [Електронні дані]. *Йдеться про проведений Комітетом Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності спільно з громадськими організаціями круглий стіл "Актуальність повноти імплементації у Кримінальний кодекс України норм міжнародного кримінального і гуманітарного права щодо переслідування за міжнародні злочини"* за участі народних депутатів, представників дипломатичного корпусу в Україні, представників Офісу Президента України, Кабінету Міністрів, низки міністерств та відомств. Учасники заходу обговорили проблему запобігання безкарності за вчинення міжнародних злочинів в анексованому Криму, а також положення проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права" (№ 2689)". Як зазначив голова Комітету ВР України з питань правоохоронної діяльності Денис Монастирський, цей законопроект є надзвичайно актуальний для України, він був підтриманий профільним комітетом і наразі його необхідно підготувати до другого читання. В свою чергу заступник Генерального прокурора України Гюндуз Мамедов висловив думку, що розслідування міжнародних злочинів і російсько-української війни було до цього часу безсистемним та хаотичним, та вказав, що проблему особливо посилює відсутність у Кримінальному кодексі підстав для кримінальної відповідальності та недостатня деталізація воєнних злочинів. Гюндуз Мамедов наголосив, що стратегічне завдання та обов'язок держави – забезпечити невідворотність покарання за міжнародні злочини як в Україні, так в міжнародних інстанціях. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327489>

87. **Сергій Кислиця: "Це єдина активна війна в Європі"** // Голос України. — 2020. — 20 лют. (№ 33). — [Електронні дані]. *Йдеться про виступ заступника міністра закордонних справ України Сергія Кислиці 18 лютого 2020 року під час засідання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (ООН) з приводу атаки незаконних збройних формувань*

ОРДЛО, підтримуваних Російською Федерацією (РФ), вчиненої вранці 18 лютого поблизу Золотого Луганської області. Представник України назвав напад, що стався в день 5-ої річниці трагедії в Дебальцевому, "особливо цинічним", та зазначив, що українські Збройні сили дали адекватну відповідь, "реалізуючи право України на самозахист". Сергій Кислиця наголосив, що конфлікт на Донбасі – єдина в Європі "активна повномасштабна війна з російськими військами та їхніми головорізами", і що українських військовослужбовців вбивають "набоями, які постачає Росія". Україну підтримала постійна представниця Великої Британії в ООН Карен Пірс, яка акцентувала увагу, що "Росія розпочала і продовжує розпалювати конфлікт в Україні". А заступниця постпреда США в ООН Шеріт Норман Шале заявила, що "США ніколи не приймуть нічого менше, ніж повне відновлення суверенітету та територіальної цілісності України", та запевнила, що санкції проти Росії залишаться чинними, поки Україна не поверне контроль над своєю територією. В ухваленій за результатами засідання спільній заяві на підтримку України представників країн – членів Європейського Союзу (ЄС), яку зачитав постійний представник Естонії при ООН Свен Юргенсон, засуджено "незаконну анексію Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, а також дестабілізацію окремих районів Донецької та Луганської областей" та наголошено, що саме РФ здійснює фінансову та військову підтримку ОРДЛО, що призвело до гуманітарної кризи, жертвами якої нині є понад 3,5 мільйона осіб.

Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/327927>

88. **Силіна Т. "Усе буде печворк"** / Тетяна Силіна // Дзеркало тижня. — 2020. — 8 – 14 лют. (№ 1281). — [Електронні дані]. *Йдеться про те, чого очікувати Україні від французької сторони в проблемі врегулювання в Донбасі. Зазначено, що після зміни владної команди в Україні в столиці Франції відчули "новий імпульс" для вирішення конфлікту; на Зеленського покладають певні надії, а Порошенко і його*

команда, схоже, Париж неабияк драгували. Крім того, наголошено, французи не готові на "Норманді" обговорювати Крим. Однак зауважено, що вогонь, що не припиняється на лінії зіткнення в Донбасі, дуже турбує французьку сторону, і вона наполягає на якнайшвидшій стабілізації ситуації. Текст: <https://dt.ua/international/use-bude-pechvork-338274.html>

89. **Сірук М. Про світоглядну трансформацію** / Микола Сірук // День. — 2020. — 11 лют. (№ 24). — С. 10, 11. *Йдеться про XIII Форум Європа — Україна, який тривав 4 – 5 лютого в польському місті Жешув, під гаслом "Європа і Україна в 2020 році — нові можливості, старі загрози". Зазначено, що на дискусійній панелі під назвою "Трансформація українського Донбасу. Від війни до миру" пролунало багато пропозицій та ідей щодо вирішення цього конфлікту.* Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/svitovi-dyskusiyi/pro-svitoglyadnu-transformaciyu>

90. **Снігур В. Росіянина знайшли вбитим** / Вікторія Снігур // 33-й канал (Вінниця). — 2020. — 22 січ. (№ 2). — С. 2. *Йдеться про вбивство 36-річного громадянина Росії Максима Трикоза, який воював у добровольчому батальйоні «Азов» і мав позивний Войдан. За фактом умисного вбивства відкрито кримінальне провадження за ч. 1 ст. 115 КК України. Такий злочин карається ув'язненням терміном до 15 років.*

91. **Сова О. У Хмельницькому вокзалі відкрили комфортний зал очікування для учасників АТО/ООС** / Оксана Сова // Україна молода. — 2020. — 11 лют. (№ 15). — С. [Електронні дані]. *Йдеться про відкриття у приміщенні Хмельницького залізничного вокзалу комфортного куточка для перепочинку подорожніх—захисників східних рубежів України. Як повідомила прес-служба Укрзалізниці, в облаштованому спеціально для чинних військових приміщенні є кімната для прийому їжі, санвузол, місце для сидіння, холодильник, кондиціонер, мікрохвильова піч, пральна машина, праска, кавоварка та чайник. За потреби відвідувачі можуть скористатися також телевізором, інтернетом та зарядити свої мобільні пристрої. Зазначено, що такі зали працюють сьогодні у*

понад 20 залізничних вокзалів України. Вони призначені для короткочасного перебування учасників АТО/ООС, близьких родичів загиблих учасників війни з Росією та близьких родичів загиблих героїв Небесної сотні. Відвідувачі мають пред'явити відповідне посвідчення та проїзний документ на поточну або наступну добу на поїзди внутрішнього чи міжнародного сполучення (крім приміського). Текст:

<https://www.umoloda.kiev.ua/number/3564/2006/143172/>

92. **Соколов Б. Нова платформа для нового Мюнхена** / Борис Соколов // День. — 2020. — 18 лют. (№ 29). — С. 5. Подано інформацію, що на конференції з безпеки в Мюнхені було оприлюднено план з 12 пунктів, присвячений припиненню війни на Донбасі. Зазначено, що група лідерів у питаннях євроатлантичної безпеки, пов'язана з Російською радою з міжнародних справ (РРМС), представила спільну заяву про "Дванадцять кроків для зміцнення безпеки в Україні та в Євроатлантичному регіоні". Подано перелік кроків з урегулювання воєнного конфлікту на Сході України.

93. **Спочатку – довготривале припинення вогню, і лише потім – переговори** // Голос України. — 2020. — 12 лют. (№ 27). — [Електронні дані]. Йдеться про зустріч народного депутата України, лідера партії "Голос" Святослава Вакарчука з делегацією Атлантичної ради США, яка прибула до України. Учасники зустрічі обговорили останні події в Україні та особливу увагу приділили російській агресії на Донбасі. Як повідомив Святослав Вакарчук, сторони "зійшлися на думці, що спочатку нам потрібне повне і довготривале припинення вогню, і лише після досягнення цієї мети ми можемо розпочати будь-які інші політичні переговори". Парламентарій також проінформував про ситуацію у Верховній Раді України (ВР України) та про роботу фракції "Голос". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327558>

94. **Султан в гостях** // Корреспондент. — 2020. — № 3 (14 фебр.). — С. 8-9. Висвітлено деталі візиту Президента Туреччини Реджепа

Ердогана, який приїхав до Києва якраз у момент загострення відносин Анкари з Москвою. Наголошено, що кращого місця для того, щоб уколоти росіян, годі було шукати. Зазначено, що глава турецької держави та Президент України Володимир Зеленський провели переговори, а за їх результатами – пресконференцію. Президент України зазначив, що обговорювались війна на Донбасі, анексія Криму, порушення прав людини на півострові. В. Зеленський наголосив, що для України є важливою підтримка Туреччини та практичні кроки Анкари в цьому напрямі, і що Україна розраховує на допомогу Анкари у звільненні політв'язнів, у тому числі кримських татар, які перебувають в ув'язненні на півострові та в Росії. Також відзначено, що В. Зеленський доручив СБУ перевірити на території України учбові заклади, пов'язані із діяльністю ісламського проповідника Ф. Гюлена, якого режим Ердогана назвав головним організатором спроби державного перевороту у Турції в 2016 році. Президент Туреччини у свою чергу запевнив, що його країна не підтримує незаконну анексію Криму та повністю підтримує суверенитет і територіальну цілісність України, включаючи Крим. Крім того, Р. Ердоган пообіцяв побудувати житло для 500 сімей кримських татар на Херсонщині та допомогу у військово-технічній сфері. Текст: <https://ua.korrespondent.net/magazine/archive/846/>

95. Тарасюк Б. Борис Тарасюк: "Повернення російської делегації до ПАРЄ – стратегічна помилка" / Борис Тарасюк ; бесіду вів Андрій Лавренюк // Уряд. кур'єр. — 2020. — 13 лют. (№ 28). — С. 4. *Подано матеріали бесіди з Постійним представником України при Раді Європи (РЄ) Борисом Тарасюком про підсумки зимової сесії Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) та роботу під час неї постійної делегації Верховної Ради України (ВР України). Борис Тарасюк прокоментував повернення російської делегації до ПАРЄ та висловив думку, що "недалекоглядні дії Ради Європи лише посилюватимуть відчуття безкарності, додатково заохочуватимуть Росію, як й інших*

потенційних порушників, до ще більш агресивних дій на міжнародній арені, зневаги до верховенства права та нехтування правами і фундаментальними свободами людини”. Політик наголосив, що Україна принципово виступає за реформування РЄ та повідомив, що українські пропозиції чітко ”сформульовані у рамках Комітету міністрів, а також ПАРЄ”. Зокрема, Україна виступає за посилення та активізацію ролі РЄ у моніторингу захисту прав людини й стану функціонування демократії відповідно до статутних цілей та цінностей організації. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/boris-tarasyuk-povernennya-rosijskoyi-delegaciyi-d/>

96. **У Луцьку провели в останню путь воїна Миколу Сорочука** // Луцьк. замок. — 2020. — 30 січ. (№ 4). — С. 1. *Йдеться про жалобну церемонію прощання з 22-річним бійцем із села Лище Луцького району Миколою Сорочуком, який загинув 22 січня 2020 року під Маріуполем. Панахида за військовослужбовцем відбулася спершу в рідному селі бійця, а згодом у Свято-Троїцькому соборі в Луцьку. Поховали бійця на Алеї слави на кладовищі в Гаразджі.*

97. **У Мінську домовляються про подальше розведення сил і засобів на Донбасі** // Голос України. — 2020. — 14 лют. (№ 29). — [Електронні дані]. *Йдеться про проведене в Мінську засідання Тресторонньої контактної групи щодо Донбасу, під час якого обговорено питання визначення додаткових ділянок розведення сил і засобів, обміну утримуваними та пошуку зниклих безвісти, відкриття нових пунктів пропуску через лінію зіткнення. Як зазначила спецпредставник ОБСЄ Хайді Грау, у центрі уваги економічної групи були виплата пенсій і водопостачання, а політична група обговорювала питання, пов'язані з особливим статусом ОРДО й ОРЛО, а також імплементацію формули Штайнмаєра в українське законодавство. Наведено коментарі військових експертів щодо ситуації на ділянках, де вже відбулося розведення військ.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/327670>

98. **Харченко О. "Війна в Європі – це загроза для всіх нас"** / Ольга Харченко // День. — 2020. — 14 - 15 лют. (№ 27/28). — С. 6. *Висвітлено інформацію, що під час дводенної зустрічі у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі, яка завершилася 13 лютого, міністри оборони країн-членів Альянсу велику увагу звернули на ситуацію в Іраку та Афганістані, а також на виклик, що виник у зв'язку з нарощуванням Росією ракетної потужності. Вони розглянули, що ще може зробити НАТО, для сприяння стабільності та безпеці на Близькому Сході та в Північній Африці, а також збалансовано відповісти на загрозу з боку Російської Федерації.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/viy-na-v-yevropi-ce-zagroza-dlya-vsih-nas>

99. **Харченко О. Вступ до НАТО – тривалий процес** / Ольга Харченко // День. — 2020. — 13 лют. (№ 26). — С. 3. *Розглянуто перспективи вступу України в НАТО. Зі слів міністра оборони України Андрія Загороднюка, головне завдання України – досягнути військових критеріїв членства і зробити все для того, щоб отримати статус члена Програми посилення можливостей НАТО.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/vstup-do-nato-tryvalyy-proces>

100. **Харченко О. "Ми забезпечимо стримування Росії ..."** / Ольга Харченко // День. — 2020. — 12 лют. (№ 25). — С. 5. *Йдеться про зустріч в Брюсселі міністрів оборони країн-членів НАТО на чолі з генеральним секретарем Північноатлантичного Альянсу Єнсом Столтенбергом. На зустрічі будуть обговорюватися питання розбудови безпеки і стабільності на Близькому Сході, підтримки в Афганістані. Єнс Столтенберг повідомив, що міністри оборони зустрінуться з міністром оборони України Андрієм Загороднюком, щоб обговорити реформи в країні та підтримку НАТО.*

101. **Цинічність окупантів не знає меж** // Уряд. кур'єр. — 2020. — 19 лют. (№ 32). — С. 1-2. *Йдеться про загострення ситуації на Сході України в зв'язку з атакою збройних формувань Російської Федерації (РФ)*

на передові позиції 72-ої та 93-ої механізованих бригад Збройних сил України (ЗСУ) на трьох напрямках на ділянці фронту від Новотошківського до Жолобка Луганської області. Президент України Володимир Зеленський назвав напад на українські позиції "цинічною провокацією" й спробою зірвати мирний процес на Донбасі та запевнив, що "наш курс на завершення війни та відданість міжнародним домовленостям залишаються незмінними". Під час засідання Ради національної безпеки та оборони України (РНБО), скликаного у зв'язку з черговим провокаційним загостренням, розглянуто Національну стратегію безпеки та основні показники державного оборонного замовлення на 2020 – 2022 роки. Як зазначив секретар РНБО Олексій Данілов, ключові аспекти стратегії — безпека людини та безпека країни. Стратегія ґрунтується на трьох основних засадах державної політики в секторі національної безпеки: стримування (розвиток оборонних і безпекових спроможностей для унеможливлення збройної агресії проти України), стійкість (здатність суспільства й держави швидко адаптуватися до змін безпекового середовища та дотримуватися сталого функціонування, зокрема через мінімізацію зовнішніх уразливостей), взаємодія (розвиток стратегічних відносин з ключовими іноземними партнерами, насамперед з НАТО, ЄС та США). За результатами засідання під час брифінгу Президент України наголосив, "що у нас потужна армія", і ще раз підтвердив, що "ця провокація не змінить курсу на припинення війни" і "ми впевнено наближаємось до миру". Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/cinichnist-okupantiv-ne-znaye-mezh/>

102. **Шевчук І. "Росіяни не хочуть дружити, а тільки прагнуть на трупах нашого народу відбудувати імперію"** / Ігор Шевчук // Країна. – 2020. – № 1/2. — С. 55-58. Вміщено історичні відомості про те, як Українська Народна Республіка відвойовувала своє місце на світовій політичній арені у 2018 році. Текст: <https://gazeta.ua/articles/history->

journal/rosiyani-ne-hochut-druzhati-a-tilki-pragnut-na-trupah-nashogo-narodu-vidbuduvati-imperiyu/947539

103. Шевчук Р. ”До військової служби непридатний ...” / Роман Шевчук ; спілкувався Сергій Зятьєв // День. — 2020. — 11 лют. (№ 24). — С. 4. Подано матеріали розмови з полковником медичної служби Романом Шевчуком — начальником Центральної військово-лікарської комісії МО України. Основні теми бесіди – проблема комплектування українського війська фізично здоровим особовим складом та перебіг медобстежень призовників. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/do-viyskovoyi-sluzhby-neprydatnyy>

104. Щербіна М. Яка армія нам потрібна / Михайло Щербіна ; інтерв'ю провів Сергій Зятьєв // Демократ. Україна. — 2020. — 24 січ. (№ 3). — С. 9. Подано матеріали розмови з полковником резерву Михайлом Щербіною — заступником голови Ради резервістів Збройних сил України (ЗСУ). Основна тема бесіди – процес державного комплектування ЗСУ військовиками-контрактниками. Текст: <https://www.dua.com.ua/index.php/army/item/5919-yaka-armiya-nam-potribna>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
21 лютого 2020 р.**